

— **Naša mornarica.** Dne 17. januarja ob enajsti uri dopoldne bodo spustili naš četrti dreadnought »Szent Istvan« v reški ladjedelnici v morje. Novemu velikanu naše vojne mornarice bo kumovala nadvojvodinja Marija Terezija. Razun nje bo pri slavnosti tudi navzoča nadvojvodinja Marija Annunciata. Drugih posebnih slavnosti, kakršne so se vršile ob »Viribusov« spustitvi v morje radi zimskega časa ne bo. — Vse vojne ladje naše mornarice se bodo sedaj prebarvale in sicer višnjevo-sivo. S prebarvanjem se je že pričelo. Vojne ladje, katere se nahajajo v eskadri, so skoro vse prebarvane in izgledajo skoro kakor nemške. Če se bo nova barva volila tudi pri rušilcih in torpedovkah, še ni znano. Z novo barvo pobarvane vojne ladje se na odprtem morju, kakor se zatrjuje, v daljavi zelo težko opazijo.

— **Samoumor gostilničarke.** V Celovcu so iz kanala potegnili mrtvo žensko, ki je baje identična s 34-letno gostilničarjevo soprogo C. M. iz Sv. Martina.

lj **Ljubljanskega župana resnost.** »Narod poroča, da je dr. Tavčar poslal pismen pozdrav na Konstantinovo slavnost — v Nišu. Ko je bila pa velikanska Konstantinova slavnost ob priliki katol. shoda v Ljubljani, se je dr. Tavčar skril in ni poznal svoje dolžnosti. Dr. Tavčar res spada v — Niš!

— **Aretiran stavbenik.** 4. t. m. so v Beljaku na kolodvoru aretirali stavbnega podjetnika Bruvidalija, ki je v Beljaku zgradil več poslopij, pri tem pa napravil silne dolgove. Aretacija se je izvršila na zahtevo upnikov.

— **Novo sleparsko banko** so odkrili v Zagrebu pod imenom »Hrvatska konsumno-produktivna banka«. Najela je 7 strojepisk, ki so položile skupno 2000 kron jamstva, plače pa še niso dobile. V blagajni je preiskovalni sodnik našel en sam vinar.

— **Zmrznil na potu.** Iz Podsmreke nam poročajo: Jakob Drenski, najemnik na Železnem, rodom Hrvat, je 4. t. m. odšel v Dešenjsko, da bi obiskal svoje domače in znanke, katerih že dolgo ni videl. Na potu je obiskal tudi neko žensko v Pregradi, ki proti primerenemu plačilu zna povedati na karte, kaj komu manjka in če mu je narejeno. — Njegovo ženo Ano je bolela noga, in ker zdravilniški s kartami in slimi neslanostmi bolnih nog ne zdravijo, je morala ženska v Pregradi prisločiti na pomoč. — Na poti domov pa je skrbni mož oslabil. Pomoči je poprosil pri Špelčevih v Podsedri, da ga spuste v toplo sobo. Ker ga na gospodinjo ni sprejela, je ostal zunaj na dvorišču. Tu se je vsled slabosti zgrudil na tla in zmrznil. Pripeljali so ga v mrtvašnico na domačem pokopališču.

— **Zagrebska policija** se podrži. Predlog pride v kratkem pred sabor.

— **Iz justične službe.** Sodni predstojnik Edvard Picek v Senožcah je dobil značaj in naslov deželno sodnega svetnika.

— **Slovensko šolstvo v Ameriki.** Te dni so v Jolietu dogradili novo župnijsko šolo sv. Jožefa.

— **Zopet poštni škandal.** Komisar dr. Vagaja je v postnem uradu v Nabrežini konstatiral deficit 6800 K. Poštni mojster Leopold Kampjut je priznal, da se je denarja polastil, da plača svoje dolgove. Kampjuta so zaprli.

— **Poveljnik vojne mornarice admiral Oton Haus** je dospel zopet v Pulj, kjer ostane dlje časa. Prihodnji teden se bo admiral ukrcal na »Viribus unitis«, na katerem se bo podal v Reko k slovesni spustitvi »Szent Istvana« v morje. Službena jahta poveljnika vojne mornarice »Lacroma« se istotako postavi te dni v službo. Tudi »Lacroma« bo odpelala proti Reki, kjer se boste na njo ukrcali nadvojvodinja Marija Terezija in Marija Annunciata, kateri bosta istotako navzoči pri slovesni spustitvi »Szent Istvana« v morje. Po končanih slovesnostih v Reki se bo ukrcal na »Lvrom« poveljnik vojne mornarice admiral Anton Haus in se na nje krovu podal proti Dalmaciji nadzorovat eskadro. — V Reki bo ob slovesnosti izpustitve »Szent Istvana« navzoča cela eskadra.

— **Uprava vojne mornarice** je z novim letom izboljšala plače delavcem. Ker so delavci zaposleni pri mornaričnih napravah razdeljeni v plačilne razrede, se je dnevna plača onih v višjih razredih dokaj izboljšala medtem, ko so oni v nižjih razredih to je najbolj potrebni le malo dobili. To je pač stari erarični ključ »najbolj potrebnim najmanj«.

— **Kot parkelj ustreljen.** Iz Pueblo Colo v Ameriki prihaja sedaj naslednje poročilo: Neprevidna šala je povzročila stransko nezgodo. Miklavž in parkli so hodili po hišah in potem, seveda, so se hoteli zabavati nekoliko v gostilni pri gosp. Frank Grebencu. Tam so bili pa roparji že štirikrat pokradli in v zadnjih par tednih so roparji v več krajih po mestu vlomili notri in dosti pokradli. Gosp. Frank Grebenc je imel ta večer precejšnjo svoto v šrambi,

tedaj se je spačeno oblečenih gostov prestrašil. Drugi navzoči v salonu zavpijejo »holdups« ter odskočijo po kotih. Parkli so prišli notri zadel pri salonu, kjer je temno. G. Grebenc je klical štirikrat, da bo streljal in je kazal samokres. Ustrelil je, in krogla je zadela njegovega prijatelja Francela Cvara v srce. Seveda ga je sodnija takoj oprostila kot nedolžnega umora, pa ga je strah tako moril, da je večkrat omedlel. G. Grebenc skuša olajšati gorje ubogi družini kolikor je mogoče. Poslal jim je obleke in jim obljubil potrebne podpore še pozneje. Ponesrečeni Cvar je bil doma iz Strug na Dolenjskem, star šele 29 let, in zapuščal tri deklice od prve žene, potem drugo ženo, s katero se je poročil pred par leti, ki ima tudi eno dete. Prežalosten pogreb je oskrbelo društvo sv. Jožefa, kjer zapuščenim vendar dobijo tisoč dolarjev smrtno podpore.

— **Glavni dobitnik zavržel.** Te dni se je v Zagrebu vršilo žrebanje dobrodelne loterije, ki jo je priredilo društvo za zagrebsko jesensko razstavo (Herbstmesse). Glavni dobitnik je zadel na srečko štev. 26.002; ta srečka je bila poslana župniku I. Aneta v Sotinju v Srijemu, a jo je zavrnil. Glavni dobitnik ostane torej navedenemu društvu.

— **Ponesrečenih rudarjev v Vremah** še niso našli. Iz Vrem nam pišejo: Rudniška nesreča nas še vedno vznemirja. Dela se noč in dan. Ukaz se glasi: devet trupel ponesrečencev mora ven. Toda kedar? Pravijo, da do trupel še šest tednov ne pridejo.

Razne stvari.

— **Nezaslišana draginja živil v Alaski.** Američanka Harriet Labadie poroča v nekem newyorškem časopisu o življenjskih razmerah v Alaski. Pravi, da vlada po vsej Alaski silna draginja živil. Sama je plačala za eno jajce 2 K, za eno oranžo 85 vin., za eno majhno govejo pečenko 20 kron, za en pečen krompir 2 K. Ta draginja je pa razumljiva, ker se mora vsa hrana pripeljati od daleč, in sicer poleti na ladjah; pozimi, ko zamrzne morje, je mogoče kako stvar dobiti le s sanmi, ki jih vlečejo psi. Toda kako potovanje je tako nevarno, da se ga le malokdo loti; mnogo takih karavan je že zmrznilo. Gospa Labadie piše, da na vsej Alaski ni niti ene krave, komaj par kokoši, ki komaj poletje prežive, pozimi pa celo v zakurjenih prostorih poginejo. Edina zelenjava na Alaski je solata in paradiznik, ki ju guverner goji v svojem rastlinjaku.

— **Propad soc. demokratične steklarne.** V Choisy-le-Roi pri Parizu so soc. demokratični delavci zgradili steklarno, ki je imela po svoji legi in prometnih zvezah najboljše pogoje za obstanek in napredek. Toda rdeči upravitelji tovarne so si bili z delavci od prvega dne dalje v lasel. Nobene želje ni moglo delavstvo izlepa doseči ter je zato nešteto krat štrajkalo. Sodrugi upravitelji so se posluževali nasproti svojemu delavstvu najhujših sredstev in nasilstev, tako da je končno delavstvo začelo vračati milo za drago in poseglo za sabotažo. V tovarni je bil vedno pravi sodni dan in kljub trikratni državni subvenciji po 170.000 frankov in obilnim naročilom je podjetje drvelo v propad. Nazadnje je bilo zaposlenih samo še 30 delavcev; ko se je pa v minolem oktobru podrla steklarska peč, so tovarno zaprli in napovedali konkurz. Tovarna je drugače izvršno opremljena in upeljana in bo naredil izvrstno kupčijo, kdor jo bo kupil. Saj ni dvoma, da bo zaseben podjetnik ali družba drugače vedela varovati svoje koristi, nego so to znali rdeči upravitelji in bo tovarna pod tako upravo sijajno napredovala. — Tako je poročevalcu nekega radikalno-socialističnega lista (L'Action) izjavil eden steklarniških delavcev, ki je bil obenem delničar. Nič veliko boljše menda ne stoji delavska (soc. demokratična) steklarina v Albiji. Soc. demokratični nauki so pač lepi v teoriji, v praksi se pa nikdar in nikjer ne obnesejo.

— **Sven Hedin o ruski nevarnosti.** Nedavno je slavni švedski raziskovalec Azije Sven Hedin na nekem soc. demokratiškem shodu govoril znamenit govor, ki je vsepovedno vzbudil veliko pozornost. Sven Hedin je namreč svoje rojake opozoril na veliko nevarnost, ki baje preti Švedski od strani Rusije; le-ta se sedaj, ko je porušila Finsko, pripravlja na nov korak, da se približa atlantskim lukam brez ledu — in njena pot pelje preko severne Švedske. Mnoge ruske vojne priprave, zlasti pa obsežna špionaža, ki jo je razpredla na Švedskem, pričajo, da namerava Rusija napasti Švedsko. Švedi naj se ne tolažijo z mislijo na pomoč Evrope; Anglija in Nemčija bi v tem slučaju pač gledali le na to, da se tudi same odškodujeta. Ravnotako se ni ničesar nadejati od Norveške, ki je itak v ruski odvisnosti in bi v slučaju voj-

ne s sovražniki potegnili, da bi tudi sama dobila kak založaj. Švedska mora torej o pravem času sama zase skrbeti. V švedskem parlamentu, ki se snide še ta mesec, pridejo na dnevni red že davno pripravljene brambne predloge; parlamentarne stranke z desne in leve so že poslane deputacije k ministrskemu predsedniku s prošnjo, da vlada še v tem zasedanju predloži zakonske načrte o pokritju stroškov za izpolnitev deželne brambe.

— **Zaradi 100 K svojega sina zastrupila.** Kmečki posestnik Štefan Bolgar v Nagysorosu na Ogrskem je pred dalj časom svoji materi posodil 100 K. Pred dobrim tednom je prišel k materi terjati za ta dolg. Mati ga je prosila, naj še nekoliko potrpi ter mu postregla z vinom in sladkarijami. Sin je takoj nato obel in čez en teden v hudih bolečinah umrl. Preiskava je došla, da so bile sladkarije zastrupljene. Nato so takoj zaprli Bolgarjevo mater, ki je tudi precej priznala, da je sina zastrupila, da bi ji ne bilo treba vrniti posojenih sto kron.

— **Pes rešitelj življenja.** Inženirja Edvarda Schmidt v Tropavi je nedavno neko noč njegov pes zbudil na ta način, da je potegnil odejo s postelje. Inženir je odejo potegnil nazaj in hotel dalje spati; toda pes ni dal miru, zato ga je hotel inženir peljati iz spalnice. Ob tej priliki je šel mimo vrat otroške sobe ter začutil močan plinov duh. Hitro je odprl vrata in našel oba otroka že nezavestna, vendar so ju še rešili. Zvesta žival je prihranila družini bridek udarec.

— **Po petdesetih letih pomiloščen ropar.** Par dni pred minolim Božičem je italijanski kralj Viktor Em. pomiloštil glasoviti ga sicilij. roparja in morilca Casaleja, ki je 50 let presedel v ječi. Casale je zapustil kaznilnico kot 73leten starček, toda svež in krepak. Mož je nenavadno visoke rasti in se še vedno drži ravno kakor sveča; sploh si je ob rednem življenju v kaznilnici ohranil moč in zdravje, tako da se zdi mlajši nego je v resnici. S prihranki si je kupil fino moderno obleko. V svoji mladosti si je Casale pridobil pridevek »Galantni ropar«. Na svojih roparskih pohodih in napadih se namreč nikdar ni dotaknil nobene ženske in je marsikdaj raje opustil kako »podjetje«, če je bila nevarnost, da bi pri tem postala žrtev tudi kaka ženska. Toliko trši in krutejši je bil pa nasproti moškim; na vesti ima nešteto umorov. Ko je bil pomiloščen, so ga vprašali, kaj misli začeti, ko pride na svobodo; odgovoril je, da bo poizkusil živeti kot dninar, da si pa od tega ne obeta posebnega uspeha. Baje ga je sedaj že povabilo k sodelovanju neko kinematografsko podjetje.

— **Pariški slikar zmrznil.** V Parizu so našli v njegovem ateljeju zmrznjenega 35-letnega slikarja Pelčinskega, ki je bil član jesenske razstavne komisije.

— **Izstopi iz protestantske cerkve** se v Berlinu silno množe. Na uradnem sodišču Berlin-Wedding so samo 29. t. m. rešili 1300 tozadevnih izjav.

— **Srečna dedinja.** V vasi Fishponds pri Bristolu na Angleškem se je pred nedavnim naselila mlada zakonika dvojica: Inženier Parnall in njegova žena Ellalina roj. Mario, bivša skromna gledališka igralka. Te dni je Ellalina dobila obvestilo, da je postala bogata dedinja svojega očeta, katerega ni nikdar poznala. Čudno zgodbo svojega življenja je nekemu londonskemu časnikarju opisala tako-le: Bila je hči iz tajnega zakona nekega španskega grofa z neko angleško vzgojiteljico. Vendar pa tega do zadnjega časa ni vedela in se le toliko spominja, da je kot majhno dete imela mater ter da je bila vzgojena na Španskem. Kasneje je šla Ellalina Mario še prav mlada k gledališču, ne da bi bila dosegla posebnih uspehov. Pred 18 meseci se je poročila z angleškim inženierjem Parnallom. Nenadoma je sedaj od britskega gledališkega društva dobila obvestilo, da jo iščejo iz Španije. Zvedela je potem to-le: V maju minolega leta je v Vallettu na Španskem umrl grof Mario, kmalo za njim pa tudi njegov edini sin. Glasom oporoke je imelo sedaj vse premoženje pripasti njegovi hčeri. Ki naj se išče na Angleškem. Brat pokojnega grofa je takoj začel obširne poizvedbe za Ellalino Mario in jo res izsledil. Gospa Parnall, ki je vseskoj zrasla v jako skromnih razmerah, postane sedaj lastnica prekrasnega gradu sredi bajnih vrtov in vrhu tega dobi 5 milijonov v gotovini. Romantika torej na svetu še ni izumrla!

— **Krvav zločin.** Iz Gorice se poroča: Te dni je na aleksijskem kolodvoru neki elegantno oblečen tujec tamkaj stoječemu hotelskemu slugi izročil potni kovček, češ naj ga nese v hotel, kamor bo tudi sam kmalo prišel. Ker pa tujca tudi naslednji dan ni bilo, iz kovčka pa je prihajal neznosen smrad, — so končno kovček odprli in našli v njem že gnijajočo možjo glavo z vratom in nad členki odrezano fino žensko

roko. Ker sta se nahajala na prilih te roke dva dragocena briljantna prstana, je jasno, da ne gre za roparski umor, ampak najbrže za dvojen umor iz ljubosumnosti. Podrobnosti se še nobenih ni dognalo.

— **Izplačal jo je.** Na neki irski postaji sedi v čakalnici priletel Irec in kadi iz svoje pipice. V čakalnico pride neka ne več mlada gospa in se vsede tik poleg Irca, kateremu to ni bilo všeč. Jezno je vlekkel svojo pipo in z zadoščenjem opazoval, kako dim neprijetno šegače nos poleg sedeče gospe. Ta se nekaj časa premaguje, potem pa rezko pravi: »Vi niste gentleman, ker kadite v ženski navzočnosti.« Irec ji mirno odgovori: »In Vi niste dama, ker bi drugače ne bili sedli tako blizu moškega.« Gospa se vgrizne v ustnice in se dalje bori z dimom Irčeve pipe. Končno jezero izbruhne: »Ko bi bili Vi moj mož, bi Vam dala strupal« Irec še enkrat globoko potegne, nato pipo iztrka, pogleda gospo in sarkastično meni: »Ko bi bili Vi moja žena, bi ga rad vzel.«

— **Zalosten roman ogrskega grofa.** V Nagyovaru na Ogrskem je nedavno v največji revščini umrl grof Ladislav Teleki in zapustil ženo in dvoje majhnih otrok. Grof je bil svoj čas eden najsijajnejših ogrskih kavalirjev. Potem se je pa zagledal v hčerko nekega slaščičarnarja in jo proti volji svojih starišev poročil. Stariši so ga nato razdedinili, mladi grof pa je s svojo ženo iskal srečo po svetu, a zaman. Končno se je vrnil Nagyvarad in po brezkončnem prizadevanju dobil službo skladiščnika pri ogrskih drž. železnicah. Pomanjkanje in težko delo sta ga kmalu spravila v grob. Njegova žena se preživlja sedaj z branjarstvom na ulici.

— **Grob kot dar živi igralki.** Slavna tragedinja kralj. narod. gledališča v Budimpešti Marija Jaszay je prosila mestni magistrat, da bi si smela že sedaj izbrati prostor za svoj grob in postaviti spomenik z napisom, katerega bo sama sestavila. Magistrat je umetnici prošnjo ugodno rešil in ji dodelil prostor brezplačno prepustil.

— **Deželna zveza društev za varstvo deklet na kolodvorih in v pristaniščih** se je te dni ustanovila v Budimpešti. Zveza je v vseh večjih in mnogih manjših mestih na Ogrskem organizirala kolodvorsko in pristaniško stražo, ki bo sprejemala dopisnice, službe ali dela iščočih žensk in jih spremlja v društvene prostore, kjer bodo brezplačno dobile stanovanje in hrano in se jim bo preskrbela poštna služba. Zvezi so pristopila društva: Deželna zveza katoških gospodinj, Ogrsko društvo proti trgovini z dekleti, zveza v pridobitnih poklicih zaposlenih žensk in dobrodelno društvo »Tabitha«. Za predsednika novi organizaciji je bil izvoljen ministrski predsednik grof Štefan Tisza, v odbor pa več visokih gospa.

— **Rekordna cena za zbirko poštnih znamk.** Te dni je bil prodan na javni dražbi v Londonu del znamenite zbirke poštnih znamk po rainem vojvodi Crawfordskem. Zbirko je kupila tverka Ed. Healey and C. za rekordno ceno 40.000 K.

— **Umrli misijonarji.** Leta 1912 je umrlo na vsem svetu 197 katoliških misijonarjev, med temi 12 škofov. Dva umrlih škofov sta bila po rodu Italijana, osteli so bili Francozi; sploh je bilo med umrlimi misijonarji 91 Francozov. Med Slovani je bil en Poljak.

— **Dragoceno sadno drevo.** V Whittlerju pri Los Angelesu v Kaliforniji ima farmer H. H. Woodworth šestletno hrusko, ki mu je lani prinesla 3206 dolarjev dohodka. To je res dragoceno drevo in ni čuda, da jo je farmer skrbno ogradil in jo zavaroval proti ujмам za 30.000 dolarjev.

— **Pletarstvo v novih srbskih krajih.** Srbska vlada namerava v novih krajih upeljati brezplačne pletarske tečaje, kasneje pa bo ustanovila ondi več stalnih pletarskih šol.

— **Dvojni umor v Belgradu.** V Belgradu so v njegovi hiši našli ubitega mizarskega mojstra 55 letnega Pero Obradovića in njegovo 85-letno mater. Oba sta živelja popolnoma sama zase; delavnica je bila v drugi ulici. Zato se je zločin odkril še-le čez dva dni. Zločinec je najprej zadavil staro ženo, gospodarju pa nastavil v temni veži neko oviro, nad katero je prišedši domov padel, nakaž ga je zločinec istotako zadavil. Nato mu je iz žepa vzel blagajniške ključke in odprl blagajno, katero so našli odprto, a denar in druge vrednosti so bile popolnoma nedotaknjene. Nedvomno se je ropar ustrašil kakih glasov in praznih rok zbežal. Na sumu je neki bivši Obradovičev vajenec, katerega sedaj iščejo.

Ali ste že odposlal položnico „Slovenski Straži“?

Uprite le v italico: t. kotis: ob: ej im Sloveem!

Tisk „Katoliške tiskarne“, Ljubljana